

ŽENSKÁ HLÍDKA.

ŘÍDÍ M. BUREŠOVÁ.

ŽLUTÉMU LISTÍ.

Zalutovalo mé srdce
spadávajícího listí,
neboť tíse, tichoune se aneslo.

Listí jesenní,
svět se nemění!
Naše nová žalý
včasně staré jsou,
co dnu z duše vstává,
jinde dokonává,
Vlny vždy se dmuou.

Listí jesenní,
svět se nemění!
Všechno žije znova,
kouzlo tmy i hvězd,
myšlenky i písní,
radosti i tísně,
Vitr větrem jest.

Listí jesenní,
svět se nemění!
Budou hoje, vřavoty,
závisníků vztek,
Kam se noha sáhne,
hád se kol na svine,
Za všem jde věk.

Listí jesenní,
svět se nemění!
Stejnou mocí touží
nekončena dech
naše vášně zvířit.
Lidstvo nelze smířit —
Jen na pévč rtech.

Listí jesenní,
svět se nemění!
Dojímá mě písní
o hlubokém snu
pro životě líbím,
napojujou tichem
vyschlých pramenů.

F. X. Svoboda.

Čtené spoludružky! Nastal nám podzim a s ním zase trochu práce a starosti se započíváním se na tu smutnou, dlouhou zimu. Mládež uvítá tuto zimu s radostí, ale pro nás starší nemá zima již toho půvabu, poněvadž leze do těla a působí nepříjemnosti, obzvláště těm, kteří mají nějakou tu tělesnou vadu. Tito se uchýlí raději do teplého koutička a hledají zábavu spíše ve čtení než v ruční práci. Též nám nastaly dlouhé večery a tu by naše čtené čtenářky měly také zase přijít na besedu do naší "Ženské Hlídky" a vespolet se pobaviti. Co se látky týče, tuším, že každá má jí záhubu, poněvadž každý člověk na pouhém životem prožije mnoho a mnoho zkouší. Mnohý by mohl napsati román jen ze své vlastní zkušenosti; obzvláště naši starší osadníci, kteří zde prožili mnohé svízele, mohou podati nejlepší zkušenosti svoje, tak aby to naše mladé pokolení se dočetlo, jak těžce museli rodiče pracovat, aby mu připravili poměry, v jakých se nyní nalézají. Paní Marii Jiráskové z Addy, Wash., budem povděční za příspěvek do "Hlídky" z její zkušenosti, na který se budeme těšiti, jakož i na příspěvky všech našich čtenářek, začež předem děkuje Pofadatelka.

ADMIRÁL TOGO O ŽENSKÉ OTÁZCE.

Slavný japonský admirál Togo, jenž na své cestě kolem světa zavítal do Ameriky, byl kterýmsi žurnalistou intervieován v příčině otázky ženské. Na otázku, jesti přivržencem emancipace žen odvětil: "Rozhodně přivržencem nejsem. Mám za to, že každá žena, jež svou pozornost od své domácnosti odvrátí a jí věcem jiným věnuje, rodině své musí přinášeti škodu. Věřím sice ve schopnost ženy pro vyšší vzdělání, ale myslím, že její největší vzdělanost pozůstává v tom, aby se co nejvíce užitečnou své domácnosti prokázala. Jestli největší povinností je státu darovati zdravé děti a národu užitečné občany odevovávat. A proč by měla žena bažiti po rovném vzdělání a mužem? U nás žena stojí na nižším stupni vzdělání nežli muž, a níž by se jí kladlo nějakého omezení. Zde však v výchově obojího pohlaví není rozdílu, což jest výsledkem hospodářských poměrů, jež ženu pohánějí do soutěže s mužem. U nás problémů takových není. Ženy naše ode věku splňují úkoly své s přimostí nezmenšenou. Ony doposud jsou starostlivé strážkyně domů a matky našich vojáků, a já vás mohu ujistiti, že matky naší země své muže, bratry a syny vysílají na bo-

jiště se statečností, jež vyrovnává se statečností vašich synů. Zde žena nalezně vždy příležitost osvědčovati svou duševní statečnost, svůj zářivý občanský cit a patriotismus."

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝZNAM PRÁCE V DOMÁCNOSTI.

(Z Národní Politiky.)

Čím dále, tím zřetelněji proniká snaha žen naší doby, vyprostit se z práce, kterou ukládá domácnost. Velikému procentu dnešních žen je domácí práce obtížná; zdá se jim duchamornou, příliš jednotvárnou a příliš nevyhovnou. Skoro každá dívka dá přednost práci jiné, ať kterékoliv. Nelze se tomu diviti u dívek, které jsou dcerami rodičů nezaměstnaných a musí se snažit přinést domů nějaký ten groš, aby jim aspoň trochu ulevily. Nelze se tomu diviti u dívek, které nemají věna a proto se snaží zajistit si existenci. Ale povážlivý je tento "útek z domácnosti" u dívek, které nic k výdělečné práci nemají a které mohou skoro určitě předpokládat, že se provdají. Že i tyto dívky opouštějí domov, aby se v obchodech, pisárnách, školách věnovaly práci jiné, než domácí, z toho je zřejmo, že dnešní ženě skutečné práce v domácnosti je nemilá.

Je to konečně logické; u mužů vidíme též zjev. I mužové dávají přednost práci duševní před prací ruční, fyzickou. Odpor k práci tělesné roste se stoupajícím vzděláním lidstva; zpátečníci dobře věděli, proč snažili se lid udržet v nevědomosti. Dokud dělník, dokud ženě dostávalo se velmi máloho vzdělání, dotud byli se svým osudem spokojeni. Ale se vzděláním rostou požadavky. Žena právě jako dělník nechce být už jen tažným zvířetem, chce žít pohodlněji, příjemněji. Oba jsou v právu; jenže —

Ano, je tu jisté velké "jenže". Nebude-li nikdo chtít konat práci tělesnou, kdo jí bude konat? Někdo přece ji konat musí; Edison slibuje sice, že jednou jí všechnu vykonají stroje, ale prozatím takových strojů ještě není. Analogicky: Nebudou-li se ženy chtít zabývat domácími pracemi, kdo je bude konat? Říká se sice, že domácnost časem zanikne, a že lidstvo bude žít po způsobu věk a mravenů v jakýchsi velikých společnostech, v jakýchsi ohromných hotelích s ústředním topením, ústředním svícením, ústředním vařením a "ústředním uklízením" — ale prozatím těchto hotelů ještě nemáme, prozatím ještě domácnost bohudíky existuje — a konečně: i v těch ohromných hotelích budoucnosti přece bude musit někdo domácí práce konat. — Každá domácnost má nutně potřebu aspoň jedné osoby, která by se jí věnovala úplně a s láskou, má-li být udržena v pořádku a majlí se všichni příslušníci její cítiti šťastnými. Nemá-li touto osobou paní, musí jí být služebná děvče — ale někdo to být musí. Jak pak to však bude dopadat, až nikdo nebude chtít být hospodyní, nikdo služkou, a až všechny ženy pohnou se do úřadů, škol, obchodů?

Takové otázky bezděčně tanou na mysli i lidem, kteří na hnutí ženské hledí celkem sympatičky. A ještě jedno nebezpečí hrozí ze všeobecného útěku lidstva od práce tělesné k práci duševní. — Lidé pracující výhradně duševně totiž rychle degenerují tělesně i duševně. První, druhá generace udržuje se ještě jakž takž při zdraví a síle; ale třetí bývá už skoro vždy tělesně slabá, neduživá a nervově chorá. Dossud aspoň ženy přinášely do manželství zdraví a tělesnou sílu; ale budou-li i všechny ženy chtít výhradně duševně pracovat, nebudou-li se tělesně zaměstnávat, bude potomstvo degenerovat tělesně i duševně mnohem rychleji. A to nebudě být nikomu hořstěno!

Proto ozývají se i mezi velmi osvědčenými lidmi hlasy napomínající ženy k přemýšlení. Počnají se znovu vše chváliti práce v do-

mačnosti jako zaměstnání pro ženu nejvíce zdravé a ženám klade se na srdce, aby se jí bez potřeby nevyhýbaly, aby se jí nebalily, aby jí nepobrdaly a se jí nešťítily. — Dává se dívkám na uvážení, že práce v obchodech, pisárnách, úřadech častě je mnohem, mnohem duchamornější a jednotvárnější než domácí šukání.

Dívky z rodin nemajetných, které kdysi většinou šly sloužit, dneš vřecky hrnou se do obchodů. Kdyby sloužily, dostaly by 20 až 30 korun měsíčního platu k celému, často velmi dobrému zaopatření; v obchodech z tohoto zaopatření, bez bytu nedostanou často ani tolik, ale jdou tam přece raději, nejen protože tam mají určitou omezenou pracovní dobu, večery volné a protože se jim tam říká "slečno," ale hlavně také proto, že nemilují práci domácí. Napracují se často více, než mnohá služebná, ale jsou rády, jen když se vyhnou nenáviděnému vaření, uklízení, mytí, praní atd. a ostatní té domácí "otročíně."

Těmto dívkám na uvážení stájtě zde následující číselce, vyňaté ze statistiky lipské nemocenské pokladny, kterou sestavil dr. Spring: z pojištěných žen onemocnělo nervovými nemocemi dvakrát tolik v kancelářích zaměstnaných dívek, "jako služek; počet tuberkulosních dívek je o 33 proc. vyšší u písařek, než u děvat služebných. Počet dnů nemocí u dívek v obchodech zaměstnaných má se k počtu dnů nemocí u domácí čeledi jako 5:3. Číselce ty dokazují dále, že mladší dívkám práce v obchodech škodí, a že se pokračujícím věkem roste u nich i nervosita.

Učinily by tedy nemajetné dívky ve svém vlastním zájmu dobře, kdyby se nabízejí více k pracem v domácnosti. Ovšem musily by poměry služebných býti upraveny tak, aby jejich touha po volných hodinách, každému člověku vlastní, byla nějak uspokojena a aby se se služebnou nezabývaly jako s nižším tvorem.

Ale také dívky, které nic nemají k výdělečné práci, a které dnes věnují se zcela buď jen studiu nebo zábavám a sladké nečinosti, měly by uvážiti, že práce v domácnosti je nejužitečnějším a tělu jejich nejprospěšnějším sportem a zároveň hlavní zárukou šťastného a spokojeného jejich příštího vlastního manželství. Neboť kde paní domácnosti nerozumí a o ni nebdá, tam nebývá domácnost mír a spokojenost domovní. Věsti dobře domácnost je umění, jemuž třeba se učiti záhy. Později, po svatbě, učí se mu žena s velikou škodou!

A konečně je tu ještě jeden důvod, který by mohl dívky k práci v domácnosti nabádati: rozumní muži se přece jenom ještě pořád nejraději žen s dívkami domácně vychovanými. Čím je jejich méně, tím jsou hledanější nevěstami!

O. F.

Marie Jirásková, Adly, Wash. Čtená redakce a milé spolusestry! Tak nám to léto uteklo jako voda ubíhá v řece a s ním i všechny strasti a slasti, jež jsme v něm zazili. Nuže, nyní, když nám ta milá příroda dopřává odpočinku, jest naší povinností, abychom tento věnovaly částečně duševnímu přemýšlení a při tom nezapomínaly na vás, milé družky, s trochou pobavení. Všude ozývá se jen jasot různých zábav, ať jsou to již karnevaly v městech, aneb oslavování pálení lesa na nové počatých farmách, a my, jímž není odpráno na podobných zábavách se podílet, budeme si tudíž o nich psáti. Vskak jsme u lidí podobných, ne-li lepších zábav ve staré vlasti dosti. Ze všech těchto utkává mi ale nejvíce v paměti ona zábava svatokateřinská, o které jsem vám slibila před časem vyprávěti. Protož dnes spěji k věci. Zábava tu jsme nazývali souseckou merendou, které se vždy účastnilo hojně seznávaných hostů. A jak by taky ne! Vždyť věděli, když to strojíme ženy, že se poněkud dobře, zvláště pak ti starší pantalíkové. — Šel by okrášlen věnce ze zeleného chvoji a bílými fáborky, podoba vyryta a "federweissen" posypána. Když se hosté sešli, tu jsme jim na uvážení zavlažovaly jaxčinky pro obveselení mysle, aby se zábava kludně rozprou-

dila — neb bez kuráže nic se nedokáže, toť, myslím, známo všem. Osm hudebníků hrálo, jakou si kdo přál, nejprve však nám museli zahráti: "Už je to uděláno, už je to hotovo." Tuto si ponejvíce dávaly hráti ty naše paní-maminky, které měly sukynky tak naškrobené, že, když tančily, pro šustot sukni bylo sotva hudbu slyšet. Ale bavily se při tom pěkně, jak náleží veselé si i zpívaly. O půlnoci byl dán k vylosování věnce z kynutého těsta uvitý, mandlemi a hrozinkami povrchu posypaný, který byl předem na počest této zábavy připraven. Jelikož se to odbývalo v našem hostinci, byla jsem já jejich šenkýřkou a tudíž jsem z toho neměla nikdy více, než jenom hodné běhání a leda až k ránu byla jsem tak volná, že jsem si mohla zatancovat, a tu na mě, jak obyčejně to bývá, zbyli už jen ti nedopití, neb svého starého jsem už měla zde v Americe. Nyní však si ze všeho toho nezbyvá než jen si na to vzpomínati, neb něčeho podobného tu neužiji, spíše jen trochu toho dření. Co jsem zde v Americe, byla jsem teprve jednou na "partách," které pořádali na jedné blízké farmě o "svatém džulaji" v blízkosti Němci. Jsou to vesměs švýcaři, před kterými se člověk nemusí bát hovořit svým jazykem. Nemálo mne tam překvapilo, když už jsem chtěla domů odejít, že se po mně sháněla jedna paní. Tato, jakmile mě seznala, třebaže byla Němkyně, ihned mě český oslovila: "Má ústa, dobrý večer, paní Jirásková!" Jaký zájem ona paní měla o český, mnohý čtenář se asi podiví. I po českých koláčích se ptala, zdali jsem nějaké přinesla, že prý je ráda jí. Český jst a trochu mluviti naučila se prý kdosi v Michiganu ve škole, do které prý hodně českých dítek chodilo. — Nuže, tu vidíte, že všichni Němci nejsou zlí. Jen jednoho tvrdohlavého Průšáka jsem tu měla a to zrovna podle nás, který nás nenechal s pokojem ani přejíti, ale ten už letos odešel tam, odkud není návratu. Všem takovým dovolím umírat a ti hoduj necht' žij. — Nyní, když jsem vás pobavila, tož abych vám zase pověděla něco užitečného, ku příkladu, jak se dělají po farmersku nudle s jablky. Asi ze 3 až 4 vajec a stejného množství vody nadělám nudle, uvařím je ve slané vodě, ocedím a nechám vystydnouti. Mezitím olopám a na malé kousky rozkrájím jablka, které prosypu skořicí, cukrem, mandlemi sekanými a hrozinkami a prokládám na vymastěný a žemličkou posypaný kastrol vždy jednu vrstvu nudlí a jednu vrstvu jablek a tak pokračuji, až je nádob plna, načež to zaleju trochou smetany, v níž byly dva neb tři žlutky rozšlehaný a dává do trouby upéci. Na povrch však musí přijít jen jablka, neb nudle rády okorávají. Podobně se to může upravit z housek, na koláčky nakrájených a smotaných ve sladkém mléce s několika žloutky; tomuto jsme v Čechách říkali "sembíba." — Dále, pokud se toho mužského pokolení týče, o to se, milé družky, nestarajte, však ono si to silně pohlaví s bujnou krví nedá zbytečně ubližovati. Jsou-li toho muži hodni, tož si jich vařte, a jestli toho potřebu, ať je vařečnou (tím našim odsuzovaným žezlem) po zádech je zmáčte, jenom se od nich ze samé lásky a úcty k nim nenechte osedlávat, neboť koho si oni osedlají, s tím potom rádi po horoucích skalách jezdi. Která to dosud nevíte, tož si to dobře zapamatujte. — Poslední dopis pí. Novotné měl by býti pro nás všechny nejen poučením, nýbrž i výstrahou pro vdavekchvíle slečinky, tak aby se nemechaly do rodu svých poměrů, když je neznají. Každý zajisté své traupoty zná nejvíce sám. Píši toto ze své vlastní zkušenosti, neb jsem při podobných výjevch byla očitou svědkyní a skoro vesměs mezi náleželi. Mezi jinonárodeci po 6 kolů, co tu jsem, něco podobného jsem vůbec nespátala. Tak — a prozatím dnes o tom dost, abych si ty pány na sebe nepoháněla, neboť by se pak mohlo smáchno státi, že bych dostala "pro hubu na hubu" — neboť pro pravdu se lidé nejvíce hrdávají. — Příloženě zasílám et. redakci předplatěná "Pokrok" a "Česko-Americký

Kenkov," tak aby mne i nadále správně docházely. Za premi mi pošlete něco poutavého ke čtení, třeba kalendář Amerikán. Semena letos nepotřebuji, jelikož jsem si je letos vypěstovala sama pro svoji potřebu. Počasí jsme tu letos měli nadmíru uspokojivé, tak že se všeho uvedlo nadbytek, zvláště pak bramborů a zelí a i všechna zelenina jest té nejlepší jakosti. Velice lituji všech těch, kteří si nařikají na zasněhlé zahrádky. Kdybychom byli blíže a některé z vás mohly mě navštívit, ráda bych se s vámi rozdělila, neboť všeho máme tolik, že to ani jinak nelze odbýti. — Velice se mne dotekl dopis paní A. Šťastné z Du Bois, Nebr., která psala o tom zlem začátku. V tom máte, etěná paní, pravdu, že jest těžko a boľmí dlaněmi začínat farmářiti, neb jsme to též podobně prodávávali. Kdo však toho nezkusil, ani neuvěří, a takovému také to není platno ani radno povídati, neb na místo politování se vám jen uklijbne a do očí vám řekne, že si myslí, že jsme za ten čas mohli býti pokročilejší, tak jako mně řekl takový mluvka letošního roku. Ono se myslí ledaacos, ale nejlépe se vše pozná, když do toho přijde sám a přesvědčí se. Ono by mohlo vřelicos lépe pokračovati, kdyby při všem tom nemusel jeden živobytí jinde si vydělávati a kdyby ho nepronásledovaly různé nehody. S přáním všeho dobra končím. Na shledanou co nejdříve!

Telecí mozek smažený.

Omeň telecí mozek ve studené vodě a pak v teplé, opatrně stáhní kůžičky, aby mozek se nerozmačkal, každou polovicí rozděl na tři nebo čtyry kousky, vloží je na misku a osol, každý kousek pak obal ve mouce, omeň v rozkloknaném vejci, obal ve strouhané žemlicce a usmaž v rozpáleném másle neb sádle.

Kuřata na spěsný způsob.

Dej na rendlík dobře očištěná kuřata, nalej na ně tři díly vody, jeden díl vínného octa, osol je, přidej k nim jednu cibuli, 3 stroužky česneku, 3 horkové listy, několik celých pepřů, hřebíčků, kousek celého zázvoru, a nech je do mléka uvařit, potom je dej na misku, podlej pod ně trochu té polévky, ve které se vařila, a posyp je hodně smaženou strouhanou žemličkou.

Pudding ze štiky.

Ze štiky seřezni kůžičku, vybeř kůstky, maso drobně usekej, utři na míse kousek másla, dej do něho to sekané maso, k tomu dvě celá vejce, dva žlutky a ostrouhanou ve mléce máčenou a dobře vymačkanou žemličku, trochu květu, vymaž čistý ubrousek máslím, vlož na něj pěkný věnce ze zelené petržele, dej do něho mřehaninu, volně to zavaž a nech to s těmi odřízky od štiky ve slané petrželeové vodě hodinu vařit, pak udeřej bílou jíštičku, zapraž trochu tu polívku, dej k tomu trochu květu a kousek másla, vlej to na pudding a nes na stůl.

Pudding z broskví.

Oloupej a rozkrájej dvanáct pěkných zralých broskví na čtvrtky neb kousky, vymaž formu máslím a dej do ní broskve hojně cukrem posypané. Ušlehej čtyři vejce, přidej k nim tři koflíky sladkého mléka a dvě velké lžice rozpustěného másla, velký koflík mouky, do které dej dvě kávové lžičky "baking powder" a trochu to osol. Nalej kvásek na broskve, poklad povrchu kousky másla a posyp cukrem, nech v mírné troubě péci. Ku puddingu můžeš na stůl dát buď smetanu neb jen cukr, jest oboje dobré. Možno použiti i broskví zaváňených.

Obilice jest ukazovatelem povahy a také zdraví. Některá krev prozrazuje se špatnou pleťí, uhy a kožními vyrážkami. Málo prosypá používatí nějakého vnějšího léčení — musíte jiti hlouběji. Životní tekutina musí býti vyčištěna od svých nečistot; když to se stalo, ony příznaky zmizí jako máha před vycházejícím sluncem. Dra. Petra Haboka má pověst více než stoletou jako krev čistící lék. Tisíceové o jeho zsluhách dosvědčili. Prodáván je pouze od místních jednatelů nebo od majitelů přímce. Píšte na Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Sestry Hájkovy,
dovedné
švadleny
v č. 1730 Již. 12. ul.,
v OMAZE,
nabízí své služby českým paním a dívkám a ručí za úplné uspokojení. Ceny mírné. 117-c

C. H. Kubát,
právník a veřejný notář.
V oboru svém zkušený. Spolehlivý zástupce u všech soudů.
403 Barker Block. 15. a Farnam, Omaha, Neb.
Tel. Doug. 6867.

SPRÁVKY KAMEN A PEOI.
Rošty pro vyhříváče parou a horkou vodou. (Ohříváče vody v předu kamenné (Water front.) Nové pece a vyhříváče cisterny. 13-12c
Omaha Stone Repair Works,
1206-1208 Douglas Str.,
Tel.: Douglas 960 — A-3621.

John J. Ostronič
plumbařství,
zavádění páry a plynu
1414 So. 13. Str., Omaha, Neb.
Správky jsou naší zvláštností. Rozpočty na nové zavádění vody, plynu, vytápění parou, horkou vodou neb vzduchem. Ochoťné vyhovíme.
Telefon Tyler 1299. 84f

Velký moderní, nové zařízení čistý
závod řeznický
vlastní
CHAS. F. KUNCL
v č. 1250 Již. 13. ul.
Má vždy na skladě největší zásoby masa nejlepšího druhu. Zboží uzenářské výborné jakosti. Vždy velký výběr. Ceny nejnižší. Telephone Doug. 4333. 84f

Moderní zařízení a největší řeznický a uzenářský závod vlastní nejstarší řezník,
V. F. KUNCL,
č. 1244 So. 13th St., Omaha.
Má na skladě vždy velké zásoby čerstvého různého masa, jakož i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoli jinde. Zboží možno objednatí telefonem: Douglas 1199. 28-f

Kotěra & Sloup
vlastní hojně zásobený obchod
grocerní a železářský,
č. 1261 So. 16. St. Tel. Doug. 5572
Ind. A-3570.
Hospodyňky ušetří vždy peníze, budou-li s námi obchodovati. Vždy čerstvé maslo a vejce. 47-fce

DONSE BROS.
—obchodníci—
uhlím a krmivem,
roh 13. a William ul.,
OMAHA
měkké i tvrdé uhlí
nejlepší ve městě
Telefon: Douglas 1710 12f

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu u
WOODMEN of the WORLD
(Dřevařů Světa)
české tábory v OMAZE a South OMAZE.

OZNÁMKOVA KANCELÁŘ
Obstarávám a přijímám oznámky do všech českých, slovanckých, polských a chorvatských časopisů v Americe. Jsem výhradní oznámkový zástupce těchto časopisů. Padám Vám všechny informace, týkající se výhod, kteréž se poskytují oznamovatelům a obchodníkům, kteří si přejí oznamovat. Obstarávám překlady do všech řečí. Pošlu Vám seznam všech mezi-slovanckých časopisův na požádání.
Alota J. Bankaf.
391f 1836 So. Ashland Ave., Chicago, Illinois.